

Betlém

**Speciální vydání!!! Nepřehlédněte!!!
Čtete!!!!**

Vítejte v Betlémě

Ocitli jste se ve městě, Betlém, které leží na západním břehu Jordánu, kousek od Jeruzaléma, a které má veliký význam především pro křesťany, ale již každé malé dítě tuší, že s historií tohoto města to není jen tak. Jak nám pravi Písmo svaté, přišel zde na svět Ježíšek, kvůli kterému tady my dneska hrájeme, zpíváme a plešáme a vy možná přemýšlíte, co Vám letos naloží pod stromček. Že když skutečná betlémská atmosféra má s Vánoci, tak jak my je známe, asi jen velmi málo společného, stálo by snad za pokus představit si, jak to možná kdysi v Betlémě opravdu bylo. Měspon

náznaem se právě pokoušíme tuto situaci vytvořit, a tak tedy: Vítejte v Betlémě!

Mesiáš je tady!

Ten, kvůli kterému se začal tak náhle měnit celý svět, se narodil v noci z 24. na 25. prosince. Jeho maminka k němu přišla způsobem, o který by asi žádná dnešní mladá dívka příliš nestála, ale zase na druhou stranu, vidět skutečného anděla, navíc vzneseného jména Gabriel, který k vám promlouvá zrovna když něco čtete či tháte purpur a šarlát (běžná činnost, kterou se po večerech šestnáctiletá děvčata baví) musí být také zážitek na celý život. Mladé Marie se ujal

tesat Josef, který sice měl jistou nedůvěru k záračnému početi, ale archanděl Gabriel všechno urovnal, a tak se Josef mohl s dušičkou v peri postarat o Marii i Ježíška.

Situaci v Betlémě poněkud zkomplikoval král Herodes, ale to už je povídání na dlouhé hodiny. Nyní se radujme, že se narodil Ježíšek. To, co ho jednou v životě potká, víme zatím jen my, a tak ho nechme v klidu spíkat. Je na světě jen pár hodin, a přece máme pocit, jakoby tu byl odjakživa. Leží v jesličkách a za svůj kratičký život už možná viděl víc než kdekdo z nás. Zatím možná jen tuší, co bude jednou čekat nás. Vždyt je přece dítětem Božím.

Proč Samson a Dalila?

Jedním z mnoha překvapivých, možná dokonce až zarážejících prvků v naší Partybove je vložení příběhů o Samsonovi a Dalile. Starozákonní příběh o siláku Samsonovi jste v názvu mohli vidět už v hudební komedii Carodějšky, kterou mělo naše divadlo na repertoáru minulou

sezónu. Do nynějšího představení jsme ho zařadili hlavně proto, že shrnuje všechno to, co se nám pro náš zájem hodilo:

láška, nenávisť, zrada...znáte to. Samozřejmě jsme se dopustili velkého zjednodušení, buďž nám to prominuto, ale i přesto lze

snad pochopit, že Samson a Dalila v České mši vánoční není zase tak úplný nesmysl.

Samson a Dalila
v Carodějškách

Jakub Jan Ryba (1765 - 1815)

Už samotné jméno tohoto mistra ho snad předurčilo k tomu, aby vytvořil dílo, které si asi každý spojí s českými Vánoce. Vždyť přece ryba je starodávným symbolem křesťanů, přeneseně pak poukazuje na samotného Krista. Navíc budeme-li se držet tradicemi české kuchyně, na Štědrovečerním stole můžeme ochutnat vánočního kubu (Jakub) a povčeřet rybu (Ryba). Zkrátka a dobře i když jméno si většinou sami nevybíráme, musíme si přiznat, že Jakub Jan Ryba i kdyby chtěl, nemohl by si už lepší jméno vybrat.

Je tedy pravda, že jako učitel v Rozmitále pod Třemšínem nikdy asi o uměleckém pseudonymu nevažoval. Jeho osudy měly k dráze slavného hudebního skladatele dosti daleko. Byl otcem třinácti dětí, z nichž však přežilo pouze sedm.

Poslední roky svého života žije v bídě, a tak není divu, že v roce 1815 dobrovolně opustil tento svět. Snad je mu v království nebeském tak dobře, jak jen to dokázal vyličít ve své Česká mši vánoční.

Česká mše vánoční

Nejznámější dílo Jakuba Jana Ryby spatřilo světlo světa v roce 1796, kdy bylo na Středry den poprvé uvedeno v kostele Povýšení svatého Kříže v Rozmitále pod Třemšínem.

Z originálního rukopisu je zachována jen titulní strana s nápisem: „Missa solemnis Festis Nativitatis D. J. Ch. accommodata in linguam bohemicum musicam“, zbytek nebyl nalezen, a tak partituru známe jen z dobového opisu.

Celá mše byla původně napsána v tónině A-dur, dnes ji však většinou slyšíme (a Vy právě slyšíte) v G-dur. Věhem své existence totiž došla nejružnějších úprav, někdy byla zkrácena, jindy naopak přibýhly dokomponova-

ně pasáže. Také nástrojové obsazení se velmi často měnilo a mění. Podle původní verze by zpěv, sólového sopránu, altu, tenoru, basu měl doprovázet pochopitelně sbor, a také flétna, dva klarinety, dva lesní rohy, trubka, dvoje housle, viola, kontrabas, tympany a varhany...bylo-li by tomu opravdu tak, kdo ví, co všechno bychom pak ze zpívaných sólových pasáží ještě slyšeli.

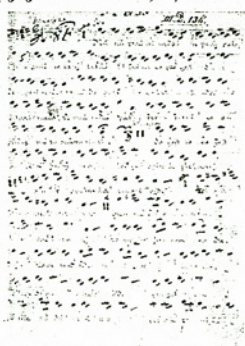
Celá mše se skládá z devíti částí: Kyrie, Gloria, Graduale, Credo, Offertorium, Sanctus, Benedictus, Agnus Dei, Communio.

V době, kdy Jakub Jan Ryba psal Českou mši vánoční, prožíval zřejmě jedno ze šťastnějších období svého života. Možná i proto je celá mše radostně laděná, je zde mnoho výrazných motivů, které si lze snadno zapamatovat, některé možná až vyžívají k tanci

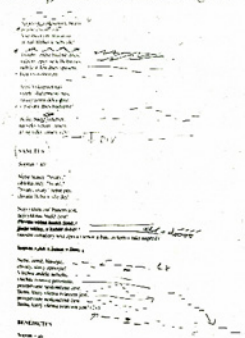
(čemuž Vám tedy rozhodně nebráníme, máte-li chuť, rádi Vás přivítáme mezi námi na jevišti).

Mše by ovšem nikdy neměla své kouzlo bez půvabného textu, který je rovněž dílem mistra Ryby.

Jeden z prvních notových záznamů basového partu

Notový záznam nejmenovaného člana divadla Glad

Hudební letňanské amatérské divadlo

HLAD

Jak jste již několik minut sledujete, jsme skupina mladých, poměrně pohledných lidí, které kromě toho všeho, co tak běžně mladé lidi bavi, poutá také láska k divadlu a hudbě. Nikdo z nás není nijak mimořádně školen, a tak naše představení jsou spíše takovou koláží zpěvu, tance, divadla a hrani na všechno, co nám přijde zrovna pod ruku. Když bychom se podívali na divadlo z hlediska praktického a funkčního, zjistili bychom, že rozptyl máme opravdu veliký! Jsme vybaveni třemi (budoucími) lékaři, dvěma uměnovědci, polygrafem, leteckým manažerem atd. Je tedy pravda, že jedna členka studuje hereckou školu, klavírista měl dokonce (úspěšně) choutky, že by si začal něco s konzervatoři a hudební pedagogku máme mezi sebou taky. Tito členové však nemají u nás prazádnou

protekcí, mají spíše snad jen nevhodu v tom, že ví, jak se to dělá správně.

Velký úspěch jsme v minulých letech slavili s hudebními komedii divadla Semafor (Kytice a Čarodějky), které měly několik desítek repriz. Ne, že bychom se neuzívali s jedinou hrou, o Čarodějky je pořad veliký divácký zájem, ale přeci jenom jsme se nyní pustili do něčeho nového a trochu jiného. Svou pozornost jsme zaměřili na Jakuba Jana Rybu, jehož Českou mši vánoční jsme pojali poněkud netradičně, a to jako divadlo.

Už samotný tento fakt je nápadem dosti zvěsilým a odvážným. A my jsme se občas při jeho realizaci dosti zapotíli a byli jsme (a budeme) překvapeni,

jak vlastně toto známé mistrovské dílo dopadne. O tom koneckonců svědci i druhá část názvu naší Paryhbovky, „Ryba, jak ho neznáme“

Jak už je o nás známo, režii má na starosti vždy „kolektiv divadla“, což je autorita poněkud roztroušená, avšak přesto ucelená. Výsledkem je tedy opět koláž – pocitů, názorů, tolerance, hádek, tvorby, hrani, pištění, pochval atd.

Naše zpracování stojí tedy opravdu na hranici (ne)tradičních českých Vánoce.

Hudební letňanské amatérské divadlo

HLAD

divadlo.hlad@gmail.com
www.hlad.ic.cz